

ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ МИСТЕЦЬКОЇ ТА ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

УДК 373.2.015.31:793.3

Т. Л. ДРАЧ, аспірантка Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського, тренер-хореограф Школи повітряної акробатики «Шоколад» (м. Львів)

РОЗВИТОК ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ СУЧАСНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ ТА АКРОБАТИКИ

Для розвитку дітей в дошкільних навчальних закладах України використовують різні напрямки мистецтв. Серед них вагоме місце займає образотворче мистецтво, хореографічне, бойове мистецтво, музичне і т.д. Такий підхід до розвитку дитини допомагає визначити подальший вибір професійного спрямування розвитку дитини та визначити в якому напрямі їй слід розвивати свої здібності. Сучасна хореографія та акробатика також відіграє важливу роль у формуванні фізичних якостей дитини, допомагає розвинути координацію, пластичність, артистичність, а також її творчі здібності. Досліджено можливість застосування експериментальної програми для дітей дошкільного віку з використанням сучасної хореографії та акробатики. Визначено високу ефективність застосування сучасної хореографії та акробатики в процесі викладання хореографії у дошкільному навчальному закладі «МаМаля».

Ключові слова: діти дошкільного віку, сучасна хореографія, акробатика, методи викладання, експериментальна програма.

Питанням розвитку хореографічних здібностей у дітей дошкільного віку займалися такі науковці як Бутенко Т. та Мамчур С. (2017) [2], Коцавець І. (2014) [4]; досліджувала можливість застосування акробатичного мистецтва для старших дошкільнят Дурманенко М. (2009) [3]. Однак питання розвитку дітей дошкільного віку засобами сучасної хореографії та акробатики ще мало досліджено у сучасних наукових працях.

Саме тому ми вирішили експериментально перевірити можливість такого підходу у викладанні хореографії дошкільнят.

Дошкільний період розвитку дитини важливий для передпідготовки до наступних професійних кроків у фізичному вихованні, мистецтві та спорті. Дошкільнята потребують особливої уваги з боку викладачів хореографів, музикантів, образотворчого мистецтва чи бойових мистецтв. Саме в цей період формується світогляд дитини та її прагнення розвиватися в одному чи іншому напрямку.

Зважаючи на це, слід дітям в дошкільних навчальних закладах дати можливість спробувати себе у різних творчих та спортивних заняттях, а також поступово їх готувати до школи.

Звісно, в дитячому садку методика викладання, а також методи, які можна застосовувати суттєво відрізняються від шкільного віку та дорослих учнів. Адже в цей період у людській свідомості легше сприймаються ігри та забави ніж теоретичний та практичний матеріал. Тому, і програма викладання хореографії в цих закладах спрямована на розвиток творчої уяви дитини та її базових технічних здібностей.

Наразі існують як приватні, так і державні установи, які підтримують різні системи виховання, наприклад, систему Марії Монтессорі, Антона Макаренка, Костянтина Ушинського та ін. Всі ці системи розглядають можливість виховання сильної та вільної особистості, котра готова до сьогоденних викликів, які дає сучасне життя.

Цікаво, що, не зважаючи на те, що дані системи є досить популярними, тим не менш, будь які, новинки у системі виховання дошкільнят підлягають ретельній перевірці та постійно доповнюються та удосконалюються.

Не обійшло це питання і система хореографічної освіти у дошкільних навчальних закладах. Наразі в Україні, хореографія є складовою частиною дошкільного виховання, оскільки допомагає

дитині розвивати свою фізичну підготовку та удосконалювати координацію, музичність, пластичність, гарну поставу, адаптуватися до соціального середовища, шукати друзів та розвивати комунікативні якості за допомогою жесту, міміки та руху. Діти схильні імпровізувати під час занять, адже їм до вподоби проявляти власну творчість та інтереси, вони полюбляють рухатися під ритмічну музику та використовувати вже вивчені рухи під час імпровізації.

Ми вирішили провести педагогічний експеримент на базі дошкільного навчального закладу МаМаля (м. Львів) з метою спробувати застосувати імпровізацію та акробатику, як засіб удосконалення хореографічної підготовки дітей.

У педагогічному експерименті прийняли участь діти віком від 2 до 6 років, котрі займалися хореографією два рази на тиждень по 40 хв. В експерименті прийняли участь 40 підопічних, котрих ми готували до виступу на випускному у дитячому садку, а також проводили заняття з метою покращення їх хореографічних та акробатичних навичок. В процесі занять ми використовували партерну гімнастику для розвитку гнучкості, виворотності, зміцнення м'язів, розтяжки та кроку; різні види колових рухів: полька, галоп, підскоки, біг, імітування різних тварин, пташок та комах.

Вивчання класичних па у просторі та по діагоналі: pas chasse, tour channe, робота в парі та дуеті, тримаючись за руки, пересування. Вивчення простих дуетних підтримок для хлопців та дівчат (*фото 1*).

Також ми займалися активно акробатикою, вивчати стійку на голові, при підтримці хореографа, мостик, стійку на руках, шпагати, колесо. Такі акробатичні рухи привертають більшу увагу учня на занятті та мобілізують їхню концентрацію на вправах.

Фото 1. Arabesque на підвищенні

Надалі ми пропонували дітям короткий екзерсис з танцю-модерн, вивчення кількох комбінацій у цьому напрямку. Наприклад, в один день з ними розбираємо *plie*, *battement tendu*, *por de bra*; в інший – *battement tendu jete*, *rond de jambe parter*, *adajio* та *grand battements*. Це дозволить їм поступово надавати потрібні технічні навички у хореографічних елементах та зв'язках [6, с. 45].

Далі ми з ними виконували нескладні танцювальні номери. Це може бути танець «Дзвін», де під музику української виконавиці Skylerr&Sanaria, ми вивчаємо прості па, в ході який діти мають навчитися орієнтуватися у сценічному просторі, дотримуватися малюнку, а також вивчаємо що таке коло, вчимося взаємодіяти з партнером. Ці навички зможуть стати корисними дитині як під час виступів у садочку, так і у професійних позашкільних закладах.

Для маленьких дітей, особливо 3-4 роки можна запропонувати знайомі всім танці, такі як «Танець маленьких каченят», «Макарена», «Рок-н-рол», «We will rock you», де можна сміливо повторювати за хореографом та танцювати разом з вчителем. Для більш дорослих дітей можна запропонувати кроки «Вальсу», «Полонезу», «Ча-ча-ча», що стане актуальним доповненням для святкування випускного у дитячому садочку.

Також для дітей можуть стати цікавими завдання з використанням імпровізації, наприклад виконати свій власний танець під музику, вигадуючи рухи на ходу. Такі творчі завдання для дітей є цікавими, однак, на нашу думку, цей засіб їхнього творчого розвитку слід застосовувати наприкінці заняття, коли вони добре розігріті та готові виконувати різноманітні танцювальні рухи [7, с. 56].

Також можна додавати до імпровізації окремі завдання: наприклад, імпровізація у певному образі; чи з використанням атрибутів: осінні листя, шишки, каштани, хусточка та ін. Це для дітей створює елемент різноманітності, якого їм завжди не вистачає.

Варто зазначити, що успіх хореографічної підготовки у дошкільнят залежить від співпраці з вихователем, батьками, а також підтримки дисципліни серед дітей. Тільки при дотриманні цієї умови діти, не тільки можуть вивчити танець та підготуватися до випускного, або іншого свята у садочку, але й розвинути свої технічні, танцювальні, акробатичні та творчі здібності, які їм стануть у нагоді при заняттях хореографією в школі, а також у професійних профільних навчальних закладах з хореографії.

Таким чином, в ході нашого дослідження ми визначили високу ефективність застосування сучасної хореографії та акробатики в процесі викладання хореографії у дошкільному навчальному закладі «МаМаля». Однак зауважили, що ефективність програми залежить від багатьох факторів, окрім педагогічного підходу до дітей, хореограф має співпрацювати з вихователем, батьками та утримувати дисципліну у дітей для більшої ефективності занять. Окрім того, програму слід постійно урізноманітнювати для дітей, щоб їхня увага була сконцентрована на викладачі, а не на сторонніх предметах. Це дає більшу ефективність та результативність занять.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Березова Г. Класичний танець у дитячих хореографічних колективах. 2-ге вид. Київ : Музична Україна, 1990. 256 с.
2. Бутенко Т. В., Мамчур С. Л. Хореографічні здібності та їх розвиток у дітей дошкільного віку. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. 2017. Вип. 5. С. 51–55.
3. Дурманенко М. Використання засобів акробатики в режимі фізкультурних занять старших дошкільників. *Молода спортивна наука України*. 2009. Т.2. С. 42–46.
4. Кошавець І. М. Розвиток хореографічних здібностей дітей дошкільного віку. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія: Психологічні науки. 2014. Вип. 2(1). С. 199–203.
5. Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям. Київ, 1972. 245 с.
6. Шариков Д. І. Теорія, історія та практика сучасної хореографії: Генезис і класифікація сучасної хореографії – напрями, стилі, види : монографія; Київ. міжнародний ун-т, Ін-т телебачення, кіно і театру, каф. театр. мистец. Київ : КиМУ, 2010. 208 с.
7. Duncan S.-P., Cocteau A. O. *Dancing Modernism. Performing Politics*: Bloomington Indiana polis : Indiana Un-ty Press, 1995. XIV. 190 p.